

Sedamnaesta lekcija • Lesson Seventeen

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P) i priloge (PR).

Làžljiva (P) ljepòtica (I)
Zàlupila je (G [with je]) vràtima (I)
Kònačno (PR)
Kao Dòmovina (I)
I nèstala (G)
U Ìstoriju (I).

Làžljiva (P), dakle (PR), ljepòtica (I)
I Dòmovina (I)
Ìmaju (G) nešto zajedničko (P):
Obje zà sobom òstavljaju (G)
Dječàke (I)
Kòji će ùmrijeti (G [with će])
Zbòg njih.

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijèdlozi: **kao, u, za, zbog**
veznici: **i**
lične zamjenice: **njih**
pòvratne zamjenice: **sobom**
druge zamjenice: **nešto, kòji**
brojevi: **obje**

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze.

Làžljiva ljepòtica je zàlupila
kao [što je] *dòmovina* [zàlupila]
[*Làžljiva ljepòtica je*] **nèstala**
Làžljiva ljepòtica i dòmovina ìmaju
Obje òstavljaju
kòji [= dječàci] **će ùmrijeti**

(Note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pjesma ìma dva strofa.

4. Pjesma ìma trinaest stihova.

PITANJA

Nè nude se odgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

GRAMATIKA

1. **Oznāčite** gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P), priskoje zamjenice (PZ) i priloge (PR).

Toliko (PR) stoljeća (I) su nārodi (I) u nebo (I) vjerovali G [with su]
i ovaj svijet (I) im bješe (G) kratko (P) bōravište (I)
iza kojeg ih vječni (P) život (I) čekā (G).

Toliko (PR) stoljeća (I) su nārodi (I) u nebo (I) odlazili G [with su]
Seoba (I) milijuna (I) s onu stranu (I) zvijezda (I).
K'o tice (I) duše (I) su se dizale (G [with su se]) sa zemlje (I) u vječnost (I).

Životinje (I) i biljke (I) samo (PR)
ostajahu (G) s kamenjem (I) na zemlji (I)
zauvijek (PR).

Al' vjere (I) poumriješe (G)
sve jēdna za drugom
i saznadosmo (G): nema (G) neba (I)
ni uzdignuća (I), ni uzleta (I) ni uskrsnuća (I)
i svaki uzlet (I) opet (PR) svršava (G) na zemlji (I).

Na zemlji (I) nam je (G) ostati (G) zauvijek (PR).
Životinje (I) i biljke (I) naša (PZ) su (G) rodbina (I)
i kamen (I) samo (PR) naš (PZ) najdalji (P) brat (I).

U smrti (I) svi se izjednačujemo (G [with se]).

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijēdlozi: u, iza, s(a), k'o (= kao), na, za

veznici i, al' (= ali), ni

lične zamjenice: im, ih, nam

druge zamjenice: ovaj, kojeg, onu, sve, jēdna, drugom, svaki, svi

2. Zaokružite subjekat svake rečenice ili frāze.

nārodi su vjerovali

ovaj svijet bješe

vječni život čekā

nārodi su odlazili

[duše] su se dizale

životinje i biljke ostajahu

vjere poumriješe

[mi] saznadosmo

nema [subjectless]

svaki uzlet svršava

je [subjectless]

životinje i biljke su

kamen [je]
svi se izjednačujemo

(Note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pjesma ima šest stròfa.

4. Pjesma ima osàmnaest stihova.

PITANJA

Ne nude se odgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

18

GRAMATIKA

1. **Oznàčite** gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), prídjeve (P), prísvojne zamjenice (PZ) i priloze (PR) u svakoj stròfi.

Pùčina (I) plava (P)
Spava (G),
Prohladni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hridi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rùmeni (P) zrak (I).

I jèca (G) zvono (I)
Bono (PR),
Po kršu (I) dršće (G) zvuk (I);
S uzdahom (I) tuge (I)
Duge (P)
Ùbogi (P) molj (G) puk (I).

Kleče (G) kosturi (I)
Suri (P)
Pred likom (I) boga (I) svog (PZ) –
Ištu (G) ... No tamo (PR)
Samo (PR)
Çuti (G) raspeti (P) bog (I) ...

I san (I) sve bliže (PR)
Stiže (G).
Prohladni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hridi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rùmeni (P) zrak (I).

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijèdlozi: vrh, po, s, pred

veznici: i, no
druge zamjenice: sve

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze (ima ih jedanaest).

pùćina spava
prohladni mrak pada
zadnji rùmenì zrak trne
zvono jèca
zvuk dršće
ubogi puk moli
sùri kosturi kleče
[sùri kosturi] ištu
raspeti bog èti
san stiže
prohladni mrak pada
zadnji rùmenì zrak trne

3. “Zemlja” ima najviše strofa, a “Veče na školju” ima najviše stihova. “Làžljiva ljepotica” ima i najmanje strofa i najmanje stihova.

PITANJA

Ne nude se odgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

BEGINNING AND ENDING

These three poets are from Bosnia and Herzegovina. Ferida Duraković is from Sarajevo, while the other two are from Herzegovina: Aleksa Šantić is from Mostar, while A. B. Šimić is from a small town near Mostar, which is called Drinovci. Ferida Duraković's poem was published in her book *Srce tame* [Heart of Darkness] which appeared in 1998 in Sarajevo. Šimić's poem was published posthumously by his brother Stanislav because Šimić died when he was very young. During his lifetime he published only one collection of poems: *Preobraženja* [Transformations]. Unlike Šimić, Šantić lived for a long time and published many poems, stories and dramatic texts, and Duraković is still publishing poems. All three wrote during the time that Yugoslavia existed: Šantić and Šimić at its very beginning, and Duraković at its ending.

The title presents an interesting translation problem. In Bosnian, Croatian, and Serbian **nastanak** means “origin” and **nestanak** means “disappearance.” However, the title “Origin and Disappearance” doesn't work as neatly in English as “Nastanak i nestanak” does in Bosnian, Croatian, and Serbian; hence the translation “Beginning and Ending” used here.

VJEŽBE

B1

Ako radite sami, bez profesora, koristite snimljene pjesme kao pomoć kada naučite barem jednu od ovih pjesama napamet.

B2

Prepričajte vježbe 5A1, 5A2, 5A3, 6A1, 6A2, 6A3, 6A4 u parovima.

Ne nude se odgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

B3

Vježbajte u parovima. Stvorite jednu rečenicu od ove dvije, koristeći se veznikom *kôji*.

1. To je učiteljica m^oje k^oerke, k^oju sam juč^e vidio u šk^oli.
2. Da li je to tvoj d^aidža, kod k^ojeg si s^edmicu d^ana bⁱla u gostima?
3. Pred sob^om vidim rij^eku prema k^ojoj id^em.
4. On k^oji je iz Chicaga dobar je prijatelj m^og k^omšije
5. Pišem pⁱsмо k^oje m^oram pⁱsati z^ato što se m^oram j^aviti kol^egama.
6. L^ažljiva ljep^otica, k^oja je n^estala u hⁱstoriju, z^alupila je vr^atima.
7. N^arodi k^ojima je o^vaj svij^et bio kratko b^oravište vjerovali su u nebo.
8. Žⁱv^otinje i biljke, k^oje su naša rodbina, o^štajahu na z^emlji z^auvijek.
9. Ubogⁱ p^uk, k^ojemu san sve bliže stⁱže, molⁱ s uzd^ahom duge t^uge.

DOMAĆA ZADAĆA

C1

Prev^edite svaku prv^u rečenicu na engleski, a o^štale reč^enice na B.

1. a. Five people went to a basketball game.
b. Dvoje d^jece se vr^atilo sv^oj^oj kući.
c. Njih petoro je zajedno pjesmu pjevalo.
2. a. They only said hello to us for the sake of appearances.
b. Napⁱsala mu je pⁱsмо radi lj^ubavi.
c. Molⁱm vas, n^em^ojte t^o učⁱniti radi mene!
3. a. Expecting a difficult exam, they studied day and night for a week.
b. K^upⁱvši cvijeće, o^štišla je u l^ok^al i p^opila je č^ašu v^ode.
c. Vr^ativši knjige, napⁱsali su sv^oj izv^eštaj.
4. a. The seven men worked together for years.

- b. Dvòjica su b \grave{u} la sretna.
 c. Gledali smo j \ddot{u} č \acute{e} *Prljavu dvanaestòricu*.
5. a. The people were informed in time.
 b. V \acute{e} č \acute{e} ra je pòjedena, vòda je pòpita.
 c. Kàda je sve reč \acute{e} no i \acute{u} činjeno, sve u sv \acute{e} mu išlo je vrlo dobro.
6. a. It was written in the newspapers that the situation is now significantly better.
 b. Oček \grave{u} valo se da \acute{e} ć \acute{e} stić \acute{i} oko pònoć \acute{i} .
 c. Č \acute{i} nilo se da kiša nikada n \acute{e} ć \acute{e} da pr \acute{e} stane.
7. a. They said it would rain and snow all day.
 b. Rekli smo da viš \acute{e} vol \acute{e} r \ddot{u} že od tulipana.
 c. Rekao je da nam se j \grave{a} vila internetom.
8. a. Can anyone at all write poems?
 b. Íć \acute{i} \acute{e} ć \acute{e} b \grave{u} lo gdje i r \acute{a} dit \acute{e} ć \acute{e} b \grave{u} lo šta.
 c. N \acute{i} je htio razgov \acute{a} rati b \grave{u} lo sa k \acute{i} m.

C2

1. U po \acute{c} etku stvor \acute{i} [A] Bog nebo i zemlju. 2. A z \acute{e} mlja bješe [I] bez \acute{o} blić \acute{h} a i p \acute{u} sta, a bješe [I] t \acute{a} ma nad bezdanom: i duh bož \acute{j} i dizaše [I] se nad vòdom. 3. I reče [A] Bog: neka bude svjetlost. I b \grave{u} [A] svjetlost. 4. I vidje [A] Bog svjetlost da je dòbra; i rastavi [A] Bog svjetlost od t \acute{a} m \acute{e} ; 5. I svjetlost nazva [A] Bog dan, a t \acute{a} mu nazva [A] noć. I b \grave{u} [A] veče i b \grave{u} [A] jutro, dan prv \acute{i} .
 ✎ **Ozn \acute{a} čite** svaki glagol u gornjem tekstu sa ‘A’ za aorist, i ‘I’ za imperfekat.

C3

Odgovòrite na pòstavljena p \acute{i} tanja.

Primjer p \acute{i} tanja:

Koliko vas je na času bòsanskog?

[vas = st \acute{u} denat \acute{a}]

Primjer odgovora:

Íma nas petoro.

- Íma nas oko sedam milij \acute{a} rd \acute{i} na svijetu.
- Íma ih oko tr \acute{i} des \acute{e} t.
- Íma nas oko pet hiljad \acute{a} .
- Íma ih oko dv \acute{a} des \acute{e} t.
- Íma ih oko tr \acute{i} stotine milio \acute{n} \acute{a} .
- Íma ih tr \acute{i} u òvoj l \acute{e} kciji.
- Íma ih ped \acute{e} set pet u ov \acute{i} m pjesmama.

C4

Prer \acute{a} đite òve reč \acute{e} nice t \acute{a} ko da budu a) u prošlom vremenu, i b) u prošlom vremenu i u neg \acute{a} ciji.

- Trebalo je odmah íć \acute{i} u trgòvinu kòja je do mòje zgrade.
 N \acute{i} je trebalo odmah íć \acute{i} u trgòvinu kòja je do mòje zgrade.

2. Kàko se pìsalo vaše ime?
Kàko se nìje pìsalo vaše ime?
3. Baš su nam se jeli ònì kolàči kòjì su jùče pečèni.
Baš nam se nìsu jeli ònì kolàči kòjì su jùče pečèni.
4. Moglo se òtvoreno govòriti o tome zašto ste najboljì stùdenti òve škole.
Nìje se moglo òtvoreno govòriti o tome zašto ste najboljì stùdenti òve škole.
5. Budući da smo svi òvdje bìli prijatelji, òsjećala sam se kao da sam kòd kuće.
Budući da nìsmo svi òvdje bìli prijatelji, nìsam se òsjećala kao da sam kòd kuće.